

Dezer dagen toch verscheen over dezelfde materie een rapport voor de komende Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Amerika.

Mogelijk kunnen onze Deputaten in hun Rapport hiermee nog rekening houden.

Hoewel tegen onzen aangenomen regel in in de rubriek van dit nummer van ons blad wel wat veel van „schaar en lijmpot“ wordt gebruik gemaakt, achten wij het Amerikaansche stuk toch van zoo hoog belang, dat wij er gaarne andere artikelen nog één week voor in de pen houden.

Wij geven het hier dan onverkort weer:

Rapport Van De Commissie Inzake Uitbouw Onzer Belijdenis.

Aan de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, vergaderd in Grand Rapids, Mich., Juni 1930.

Eerwaarde Vaders en Broeders:

Uwe Commissie werd in het aanzijn geroepen ten gevolge van het besluit der Synode in 1928, om het werk, door de Synode van 1926 opgedragen aan de Commissie in re Herziening van onze Kerkelijke Formulieren, te verdeelen over twee Commissies, één voor den Uitbouw der Belijdenis en één voor de Herziening der Liturgische Formulieren. Dit besluit is te vinden op pag. 155 der Acta Synodi van 1928, en gaat onmiddellijk vooraf aan de benoeming dezer Commissie.

De zaak zelve, Uitbouw onzer Belijdenis, had de Synode al eerder bezig gehouden, namelijk in hare drie en twintigste zitting. Toen nam de Synode kennis van een brief, ontvangen van de Gereformeerde Kerken in Nederland, welke brief afgedrukt is in Bijlage XVIII der Acta Synodi 1928. Toen werd de aandacht der Synode tevens gevestigd op een brief, reeds twee jaren tevoren ontvangen van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, welke brief eveneens handelt over Uitbouw der Belijdenis. Deze brief staat afgedrukt in Art. 146, pag. 212, der Acta Synodi 1926, en werd, naar luid van dat Artikel, in de handen gelegd van de Commissie om in verband met de Gereformeerde Kerken in Noord-Amerika, in Nederland, en Zuid-Afrika, de Herziening van onze Kerkelijke Formulieren te overwegen. Deze Commissie oordeelde echter, dat het onderwerp van den Uitbouw der Belijdenis haar afvoeren zou van het terrein haar oorspronkelijk aangewezen, namelijk dat van de Herziening onzer Liturgische Formulieren, en dat de taak van den Uitbouw der Belijdenis te enorm is, om in het voorbijgaan als een nevenzaak aan haar te worden opgedragen. Daarom zond ze den brief terug aan de Synode van 1928 met de suggestie van eventuele behandeling door een afzonderlijke Commissie. Men zie haar rapport op pag. 125 der Agenda voor 1928. Zoals te lezen is op pag. 189 der Acta, onder Art. 137, XI, besloot de Synode van 1928, dezen brief met dien uit Nederland te leggen in de handen van de Commissie, die de volgende Synode inzake den Uitbouw der Belijdenis met advies zal dienen.

Deze twee brieven, de vroegere van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, en de latere van de Gereformeerde Kerken in Nederland, hebben ertoe geleid, dat onze Kerk sedert 1928 een Commissie inzake den Uitbouw onzer Belijdenis heeft. Onze Zuid-Afrikaansche zusterkerk vraagt om de medewerking, en onze Nederlandsche zusterkerk vraagt het oordeel onzer Kerk inzake den Uitbouw onzer gemeenschappelijke Belijdenis. Uwe Commissie heeft contact gezocht met de broeders in Zuid-Afrika en in Nederland, onder anderen, door ze te verwittigen van hare benoeming. Maar betreffende een definitief antwoord kon ze hun uitteraard niets anders mededeelen, dan dat zulk een antwoord door uwe eerwaarde vergadering zelf gegeven zal moeten worden. Onze wensch en bede is nu, dat het navolgend advies uwe vergadering in staat mag stellen tot het geven van een zodanig antwoord, als het meest tot bevordering der Waarheid en tot het nut van al de betrokken Kerken kan dienen; en deze gewichtige kerkelijke correspondentie, die tengevolge van de afstanden al zoo veel tijd vereischt, niet langer vertraagd worde.

Hier volgt in de eerste plaats ons advies inzake het antwoord, te geven op den brief uit Nederland. Men kan hem lezen op pag. 311 der Acta Synodi 1928, in Bijlage XVIII, Brieven, Gereformeerde Kerken in Nederland, tweede brief. Namens de deputaten, door de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, gehouden te Groningen in het jaar 1927, benoemd inzake den Uitbouw der Belijdenis, en in overeenstemming met het mandaat, hun door die Synode gegeven, wordt onze Kerk verzocht om een antwoord op een drietal vragen, die alle betrekking hebben voor den vóórbaarheid voor een eventueelen Uitbouw der Confessie, en wel, inzake de leer aangaande de Heilige Schrift. De deputaten vragen:

a. Of door u een nadere formulering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift noodig of althans wenschelijk wordt geacht;

b. Zoo ja, op welke wijze dan naar uw oordeel aan deze behoefte aan nadere formulering zou moeten worden voldaan, of door uitbreiding der bestaande belijdenisschriften, of door een afzonderlijke uiteenzetting;

c. Welke punten gij in zulk een nadere formulering zoudt willen zien opgenomen.

Ad a.: Op de eerste dezer drie vragen adviseert uwe Commissie te antwoorden, dat de Synode een nadere formulering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift wenschelijk, zoo niet noodig, acht. Dit advies rust op de volgende drie overwegingen:

1. Onderscheiden dwalingen van onzen tijd tasten het stuk der Heilige Schrift, hetzij door aanval of door negatie, in zijn hartader aan. Dit is een feit van zulke algemeene bekendheid, dat het aanvoeren van bewijs of voorbeelden in dezen overbodig mag worden geacht.

2. Gedoelmatig door den invloed van deze dwalingen, maar ook vooral in aansluiting aan het theologisch denken van den nieuweren tijd, heeft de verdere ont-

wikkeling van de Gereformeerde Theologie in Gods voorzienigheid langzamerhand meerder licht doen vallen op elementen, die wel in dit aloude leerstuk lagen opgesloten, doch die niet in de Belijdenis uitgewerkt zijn, daar deze zich uit den aard der zaak aansluit aan de dwalingen van den tijd van haar ontstaan. Dit betreft onder meer zulke punten, als het organisch karakter der inspiratie, de verhouding van den menschelijken en den goddelijken factor bij het teboekstellen der Heilige Schrift, en de relatie van de goddelijke autoriteit der Heilige Schrift tot haar inhoud. (In verband met dit laatste punt zou het overweging verdienen, dat belijdenisspraken vastgesteld werden, als de volgende: namelijk, dat de heilsfeiten tot het wezen der openbaring behooren, en dat de goddelijke autoriteit niet alleen betrekking heeft op de ethisch-religieuze elementen der Heilige Schrift, maar op de gansche Schrift.)

3. Alhoewel dankbaar erkend mag worden, dat de Belgische Confessie, door zes artikelen aan de behandeling van het stuk der Heilige Schrift te wijden, de fundamentele betekenis van dit leerstuk op den voorgrond stelt, toch heeft geen van onze drie Formulieren van Eenigheid op het stuk der Heilige Schrift punten zooals onder 2 genoemd uitgewerkt. Gelijk nu de vaderen het leerstuk aangaande de Heilige Schrift gehandhaafd en ontwikkeld hebben tegenover de dwalingen van hun tijd, zoo zien wij ons de taak aangewezen, om met het meerder licht tegenover de nieuwere dwalingen dit leerstuk verder toe te passen en breder uit te werken.

Ad b.: In de tweede hunner vragen begeeren de Nederlandsche deputaten het oordeel onzer Synode aangaande de wijze, waarop aan deze behoefte aan nadere formulering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift zou moeten worden voldaan: of door uitbreiding der bestaande belijdenisschriften, of door een afzonderlijke uiteenzetting.

Het is het gevoelen uwer Commissie, dat over de problemen, die samenhangen met deze vraag, beter te oordeelen zal zijn, nadat de studie van een mogelijken uitbouw der Confessie eenigszins verder zal zijn voortgeschreden. Hierbij moet ook bedacht, dat vooreerst de mogelijkheid nog open blijft, dat de uitbouw der Confessie zich niet zal beperken tot het punt van het leerstuk der Heilige Schrift alleen. Daarom adviseert uwe Commissie, dat de Synode uitspreke, dat zij vooralsnog niet gered is, een definitief antwoord op deze vraag te geven.

Ad c.: In de derde plaats begeeren de Nederlandsche deputaten te vernemen, welke punten onze Synode in zulk een nadere formulering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift zou willen zien opgenomen.

Naar alle waarschijnlijkheid zal ook hier de arbeid zelf van den uitbouw eerst volle helderheid schenken. Voor een voorloopig antwoord zou uwe Commissie haar advies willen ontleenen aan wat boven gezegd is onder Ad a. 2. Daar werden de volgende punten aangegeven: 1. Het organisch karakter der inspiratie, 2. de verhouding van den menschelijken en den goddelijken factor bij het teboekstellen der Heilige Schrift, en 3. de relatie van de goddelijke autoriteit der Heilige Schrift tot haar inhoud, onder anderen dat de heilsfeiten tot het wezen der openbaring behooren, en dat de goddelijke autoriteit niet alleen betrekking heeft op de ethisch-religieuze elementen der Heilige Schrift, maar op de gansche Schrift.

De brief uit Zuid-Afrika gaat uit van de veronderstelling, dat ten onzent met de studie van den Uitbouw der Belijdenis al een begin is gemaakt. Bovendien verschilt hij van het schrijven uit Nederland op twee belangrijke punten.

In de eerste plaats spreekt hij van de benoeming door de Synode van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, gehouden te Rustenburg, Transvaal, in 1924, van een Commissie, om in overleg met de Gereformeerde Kerken in Nederland en Noord-Amerika een degelijke studie van de zaak van den Uitbouw der Confessie te maken, en de beste plannen aan de hand te geven, om zoo tot een gemeenschappelijke actie in deze groote zaak te komen.

In de tweede plaats vermeldt hij als punten, die de aandacht der Zuid-Afrikaansche Commissie reeds bezig houden, de volgende zaken: (a) Het gezag der Heilige Schrift tegenover de moderne critiek, onder meer Art. 3-7 van de Confessie; (b) een nadere omschrijving van de pluriformiteit der Kerk tegenover de godacht der Confessie, Art. 29, dat er slechts een ware en een valsche Kerk is; en (c) herziening van Art. 38 inzake de verhouding van Kerk en Staat. (Men vergelijke den brief, Art. 146 der Acta Synodi 1926, pag. 212.)

Deze brief noopt dus de Synode, om zich uit te spreken over de vraag, of zij Uitbouw der Confessie in breederen zin dan alleen inzake de leer aangaande de Heilige Schrift een degelijke studie waard acht; en verder, of zij diensvolgens voor zulke studie een staande Commissie van den aard der Zuid-Afrikaansche Commissie begeert.

Uwe Commissie adviseert de Synode een Commissie te benoemen (of, desgewenscht, de bestaande Commissie te continueren) om niet alleen te antwoorden op vragen, die van zusterkerken inzake een eventueelen Belijdenisuitbouw tot ons gericht mogen worden, maar om ook geheel de zaak van mogelijken Uitbouw der Belijdenis zelfstandig in studie te nemen en aan de volgende Synode dienaangaande te rapporteren. Dit advies steunt op de volgende vijf gronden:

1. Met het oog op de nieuwere stromingen en de daarmee gepaard gaande dwalingen van onzen tijd is hieraan wel behoefte. De Commissie denkt hier met name aan een viertal verschijnselen.

Ten eerste is te noemen het Modernisme, dat binnen de historische Protestantse kerkengroepen in ons land nog steeds veld wint, en dat de historische Christelijke belijdenis ondermijnt niet alleen met zijn Schriftcritiek, maar ook met zijn evolutionistische en humanistische reconstructie van zulke fundamentele Christelijke leer-

stukken, als die van God en mensch, zonde en verzoening, heiligmaking en koninkrijk Gods.

Ten anders behoort gewezen te worden op de veelvuldige secten, die, hoewel ze zich veelzins op de Heilige Schrift beroepen, nochtans vele fundamentele stukken van het Christendom loslaten, zooals bijvoorbeeld het Russisme, het Mormonisme, en Christian Science.

Ten derde dient hier nota genomen te worden van onderscheidene godsdienstige groepen of stromingen van onzen tijd, die een min of meer syncretistisch karakter dragen en in sommige gevallen sporen vertoonen van den invloed van oostersehe godsdiensten, en die tevens de valsche religieuze eenheidsbeweging van onzen tijd voeden; hertoe behooren onder anderen de Theosophie, de Vrijmetselarij, en de Society for Ethical Culture.

Ten vierde zijn er ook onderscheiden dwalingen, die niet zoozeer beperkt zijn tot de één of andere kerkengroep of secte, maar die in mindere of meerdere mate in onderscheiden kerkengroepen of secten gangbaar zijn. Hier kunnen het Baptisme met zijn verworping van de Gereformeerde verbondsbeschouwing, het Sabbatisme, het radikale Premillennialisme, en de Geloofsgenging als voorbeelden dienen.

2. Hoewel het hedendaagsch verschijnsel van de vermenigvuldiging der secten geenszins beperkt is tot Amerika, staat ons land toch niet ten onrechte bekend als bij uitstekendheid het land der secten. Het feit, dat wij ons door Gods voorzienig bestel geplaatst zien in zulk een omgeving, doet voor ons de vraag naar de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van den Uitbouw onzer Belijdenis bijzonder klemmen.

3. Gelijk de vaderen de Waarheid gehandhaafd en ontwikkeld hebben tegenover de dwalingen van hun tijd, zoo rust op ons als hun geestelijke nazaten de taak en roeping, om de Waarheid tegenover de nieuwere dwalingen verder toe te passen en breder uit te werken.

4. Zulk een studie, als in het advies der Commissie bedoeld, zoowel als de actie, waartoe zulk een studie eventueel zal kunnen leiden, zal ongetwijfeld het confessioneel besef onder ons ten goede komen. Aan versterking van dat besef bestaat behoefte. Het gevaar is verre van denkbeeldig, dat wij onze Belijdenis op den duur wel behouden, maar min of meer als een eervoorwaardige antiquiteit, waarvan geen wezenlijke kracht meer uitgaat. „De Bijbel en niet de Belijdenis!“ is de onwaarschijnlijke en bedenkelijke leuze van vele secten rondom ons. Daartegenover heeft het confessioneel besef onder ons versterking nodig.

5. Zoowel de Gereformeerde Kerken in Nederland als de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika hebben, door een staande Commissie voor deze zaak te benoemen en alzoo met de studie van mogelijken uitbouw der Belijdenis een aanvang te maken, blijk gegeven van hun diep besef van het gewicht dezer zaak.

Wel zijn de Nederlandsche Kerken ertoe gekomen, hare plannen in dezen eenigszins te beperken, maar toch heeft hare jongste Synode (mede op aanraden van den vertegenwoordiger onzer Kerk) besloten, aan den uitbouw der Belijdenis voort te arbeiden, zooals te lezen is op pag. 162 der Agenda voor onze Synode 1928, Rapport XIII. Het besluit der Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, dat van geen beperking spreekt en overleg met Nederland en Noord-Amerika begeert, stuurt welbewust aan op gemeenschappelijke actie.

Eindelijk zou uwe Commissie aan uwe eerwaarde vergadering de wenschelijkheid in overweging willen geven, om, ingeval zij in aansluiting aan bovenstaand advies mocht besluiten, een Commissie voor belijdenisuitbouw te benoemen, den professor in de dogmatiek aan onze Theologische School in die Commissie te benoemen.

Met eerbied onderworpen.

De Commissie,

CLARENCE BOUMA.
D. H. KROMMINGA.
M. J. WYNGAARDEN.
J. K. VAN BAALEN.

Door deze spoedige opname meenen wij onzen kerken een dienst te bewijzen.

Een volgende week hopen we op een en ander terug te komen.

HEPP.

LITERATUUR EN KUNST

Sigrid Undsets „Kristin Lavransdatter“.

II.

In het voorafgaande artikel wees ik op de plaats, die „Kristin Lavransdatter“ inneemt in het geheel van Sigrid Undsets werk en op de betekenis, die de roman heeft als moment in den ontwikkelingsgang der Schrijfster, dingen die men dient te weten, wil men over dit boek zich een oordeel vormen.

Na deze inleiding, als men daarvan spreken wil, komen we dan nu tot een bezien van den roman zelf, die bestaat uit drie omvangrijke deelen: „De Bruidskrans“, „Vrouw“, „Het Kruis“, door Mej. Dr. A. Snelhage vertaald in uitstekend Nederlandsch.)

Van dit machtige werk, met z'n eindeloosheid van namen, details, beschrijvingen, karakteriseringen, een eenigszins volledige indruk te geven, is zelfs bij benadering niet mogelijk. Ik kan alleen maar de heel groote lijnen trekken, alleen maar de contouren geven, waarbinnen de massaliteit van het geheel gespannen staat.